Molenlanden

Schriftelijke vragen aan het college (op basis van artikel 16 of artikel 55 Reglement van Orde)

Datum: 2 november 2026
Zaaknummer: 1290252
Steller van de vragen: Pieter van Bruggen
Politieke partij: ChristenUnie
Onderwerp: Inspiratiekader Participatie en Samenwerking
Portefeuillehouder: Mariska Asmus
Behandelend ambtenaar: Kirsten Molenaar
Toelichting: voordat wij instemmen met het inspiratiekader hebben wij enkele vragen over de noodzaak, het verschil met het huidige beleid, de kaderstellende en controlerende rol van de raad en de relatie tot de participatieverordening.

Vraag 1: Wat maakt dit Inspiratiekader beter dan het huidige participatiebeleid uit 2021?
Antwoord 1: Het college kwalificeert het Molenlands Inspiratiekader Participatie en Samenwerking niet als beter dan het participatiebeleid uit 2021, maar als een volgende stap die aansluit bij maatschappelijke, bestuurlijke en wettelijke ontwikkelingen van de afgelopen jaren.

Sinds 2021 zien we dat participatie zich steeds minder beperkt tot het betrekken van inwoners bij gemeentelijke plannen en projecten. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties nemen vaker zelf initiatieven, denken mee over maatschappelijke opgaven en willen een actieve rol spelen in de ontwikkeling van hun kern. Daarnaast heeft de invoering van de Omgevingswet, de verdere ontwikkeling van kerngericht werken en de groeiende aandacht voor overheidsparticipatie geleid tot nieuwe inzichten.

Het inspiratiekader sluit aan bij deze ontwikkeling. Waar het participatiebeleid vooral beschrijft hoe participatie kan worden georganiseerd, richt het inspiratiekader zich op de uitgangspunten van waaruit inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers, bestuur en gemeente met elkaar samenwerken. Daarmee biedt het ruimte om in te spelen op veranderende maatschappelijke vraagstukken, verschillen tussen kernen en initiatieven vanuit de samenleving. Hiermee maken we een volgende stap in de doorontwikkeling van de manier waarop gemeente en samenleving samenwerken in Molenlanden.

Vraag 2: Het huidige beleid (uit 2021) biedt al ruimte voor maatwerk. Wat is het wezenlijke verschil tussen het huidige beleid en het voorgestelde inspiratiekader?
Antwoord 2: Het huidige participatiebeleid biedt ruimte voor maatwerk binnen participatietrajecten, maar blijft vooral gericht op de vraag hoe de gemeente participatie organiseert. Het inspiratiekader maakt een bredere beweging: participatie is daarin niet langer een afzonderlijk instrument, maar onderdeel van de manier waarop gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties samenwerken aan maatschappelijke opgaven en de toekomst van onze kernen. Het inspiratiekader verschuift daarmee de focus van proces en instrumenten naar relatie, samenwerking, eigenaarschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid, doordat het nadrukkelijk stuurt op houding, gedrag en uitgangspunten. Het geeft richting aan de manier waarop wij samenwerken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, bijvoorbeeld door uit te gaan van vertrouwen, aan te sluiten bij initiatieven uit de samenleving en te beginnen bij wat er leeft in een kern.

De praktijk in de afgelopen vijf jaar laat zien dat iedere kern, opgave en vorm van samenwerking anders is. Daarom kiezen wij nu niet voor een vaste methodiek of een uitgewerkt stappenplan zoals in 2021, maar voor een inspiratiekader dat helpt om per situatie te bepalen wat nodig is.

Samenvattend: Het participatiebeleid uit 2021 beschrijft hoe we participatie organiseren; het inspiratiekader beschrijft hoe we als gemeente samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties willen werken aan maatschappelijke opgaven en de toekomst van onze kernen.

Vraag 3: Hoe kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol blijven vervullen wanneer het inspiratiekader bewust weinig toetsbare normen en verplichtingen bevat?
Antwoord 3: De kaderstellende en controlerende rol van de raad blijft geborgd doordat het inspiratiekader niet op zichzelf staat. Het inspiratiekader beschrijft de uitgangspunten en gewenste manier van werken, terwijl de participatieverordening de formele kaders, rollen en procesafspraken vastlegt. De raad stelt daarmee zowel de richting als de spelregels vast.

Daarnaast behoudt de raad zijn rol via de reguliere besluitvorming. Bij beleidsvoorstellen, projecten en dergelijke blijft de raad kaders stellen, besluiten nemen en het college controleren op de wijze waarop participatie heeft plaatsgevonden en hoe de opbrengsten zijn meegewogen. De participatieverordening verplicht het college bovendien om hierover transparant te zijn richting raad en samenleving.

Het inspiratiekader kiest bewust voor principes en professionele afwegingen in plaats van gedetailleerde voorschriften. Daarmee ontstaat ruimte voor maatwerk, terwijl de raad via de verordening, de besluitvorming en de verantwoording kan blijven toetsen of de uitgangspunten van participatie zorgvuldig zijn toegepast.

Vraag 4: Wanneer kunnen wij de participatieverordening verwachten?
Antwoord 4: Het opstellen van de participatieverordening maakt onderdeel uit van een breder proces participatie dat in 2025 is gestart. Tijdens diverse bijeenkomsten bent u meegenomen in een aantal thema's rondom participatie, waaronder de beeldvormende sessie van 10 september 2026, waarbij ook de participatieverordening aan de orde is gekomen. De vaststelling van de participatieverordening vormt het sluitstuk van dit proces en staat geagendeerd voor de raadscyclus van december.

Vraag 5: In hoeverre is overwogen om het huidige beleid pas in te laten trekken op het moment dat we de participatieverordening vaststellen?
Antwoord 5: Het college heeft bewust gekozen voor deze volgorde omdat het inspiratiekader de visie en uitgangspunten beschrijft waarop de participatieverordening is gebaseerd. Door eerst het gesprek te voeren over de gewenste richting en de rol van gemeente en samenleving, ontstaat een helder vertrekpunt voor de formele uitwerking in de participatieverordening. De verordening vormt daarmee geen losstaand document, maar een juridische borging van de uitgangspunten uit het inspiratiekader.